

<HUMO> Twee miljoen Belgen - vier op de tien surfers - zijn actief op sociale netwerksites: is dit een hype en dus van voorbijgaande aard, of staan we nog maar aan het begin?

<An De Jonghe> (*IT headhunter*) «Sociale netwerksites zijn géén modegril. Qua technologie zijn MySpace, Facebook of Netlog - met alle respect - echte dinosaurussen, maar de toepassingen voor het medium staan nog in de kinderschoenen. Bedrijven zouden het kunnen gebruiken om interactief te communiceren met hun klanten, bijvoorbeeld. Stel: in plaats van naar een bankkantoor te gaan of een 0800-nummer te draaien, kun je via een knop op je homebankingsite in contact komen met andere klanten met vergelijkbare interesses. Als je net een hypotheek hebt afgesloten om een huis te kunnen kopen, kun je met andere klanten overleggen welke aannemer je zou kunnen nemen. Ook interessant voor de bank natuurlijk, want zij komen te weten wat hun doelgroep bezighoudt en ze hoeven niet nodeloos folders voor pensioensparen te sturen naar dertigers. Zo geef je een zakelijke toepassing aan iets dan in wezen niet meer dan een sociaal gadget was.

.... »Dat **Barack Obama** de verkiezingen heeft gewonnen, heeft hij ongetwijfeld mee te danken aan zijn strijd op het internet: in Amerika zit je, veel meer dan bij ons, met 101 verschillende doelgroepen die je allemaal moet bespelen - blanken, zwarten, katholieken, protestanten, wapenliefhebbers, wapenhaters en ga zo maar door. Obama had niet alleen zijn eigen sociale netwerksite My.BarackObama.com, hij heeft ook heel goed begrepen dat

je via die netwerksites op een makkelijke manier toegang hebt tot grote groepen mensen.»

<HUMO> Een vaak gehoorde kritiek: vroeger zaten mensen - met elkaar - op café of in de sportclub, tegenwoordig hangen ze in hun eentje hun tijd te verprutsen op sites als MySpace, Facebook of Netlog.

<De Jonghe> «Nee hoor. Tien jaar geleden hadden alleen een paar *stoefers* een gsm, vandaag kun je zelfs je *bomma* op haar mobiele nummer bereiken. Zijn de cafés en sportclubs sindsdien leeggestroomd? Allerm minst!

Netwerksites als Facebook of MySpace zullen onze sociale contacten in het echte leven niet bedreigen, 't zijn gewoon nieuwe communicatiekanalen die bovenop de andere - telefoon en e-mail - komen.»

<Lorenz Bogaert> (*Netlog*) «Met dit niet geringe verschil: als je vroeger op café een monoloog hield, konden er hoogstens twee of drie van je vrienden meeluisteren. Nu kunnen ze allemaal meegenieten, of ze nu met twee, tien of driehonderd zijn. Wie wil kan zijn ei - in de vorm van een gedicht, een filmpje, een foto - ook kwijt aan een hele *community* van miljoenen gebruikers over de hele wereld, zijnde mensen die van dezelfde muziek houden, dezelfde boeken lezen, dezelfde sport beoefenen.

....»Kortom: twintig jaar geleden moest je opvallen door veel goals te scoren tijdens het voetballen, in het beste geval leverde je dat een nieuw lief en drie vrienden op, tegenwoordig hoef je daar niet zo veel moeite meer voor te doen.»

<HUMO> **Internetcriticus Andrew Keen schrijft in zijn boek 'De @-cultuur' dat netwerksites en blogs vooral onze narcistische neigingen aanwakkeren. Hoe groter het publiek dat meeleeft, hoe belangrijker we ons wanen.**

<Bogaert> «Het is ook nooit goed: toen ik me jaren geleden als jonge computerfreak vol enthousiasme op het internet stortte, moest ik voortdurend horen 'dat het toch zo'n asociaal medium was en dat ik veel beter op café kon gaan'. Dezelfde mensen beweren nu precies het omgekeerde: het is véél te sociaal, want je kunt met iederéén in contact komen en dus zie je het bos niet meer door de bomen.»

<Patrick Van Eecke> (*professor internetrecht UA*) «Niet overdrijven: de meeste netwerken blijven héél lokaal - vaak gaat het om jongeren die hun speelplaatsgesprekken van overdag 's avonds voortzetten op het internet. Ga maar eens na hoeveel buitenlandse vrienden de gemiddelde eigenaar van zo'n profiel op Facebook of Netlog heeft. En hoeveel van die mensen hij ook écht kent.»

<Bogaert> «Toch beschouwen jongeren die sociale netwerksites niet zomaar als handige gebruiksvoorwerpen, ze zijn letterlijk verweven met hun echte leven - 't zijn hulpmiddelen om hun identiteit uit te bouwen.»

<Van Eecke> «De jongeren van vandaag zijn veelal *digital natives*: ze zijn opgegroeid met computers, e-mail en mobiele telefoons en kunnen zich hun leven zonder die technologie nauwelijks voorstellen. Een voorbeeld: vraag maar eens aan een vijftienjarige om een telefoonnummer te draaien, hij zal geen idéé hebben wat je bedoelt (*lacht*).

Daarmee onderscheiden ze zich van de *digital immigrants*, mensen die zich die technologische hulpmiddelen eigen hebben moeten maken.»

<HUMO> Ten behoeve van die laatste groep: wat win je er nu eigenlijk bij als je een profiel hebt op MySpace, Facebook of Netlog?

<Bogaert> «In een notendop: je hebt razendsnel toegang tot informatie, kunt anderen op een interactieve manier entertainen en je kunt je netwerk van vrienden en zakenrelaties makkelijk uitbreiden. Dat laatste is trouwens dé troef van het medium: eeuwenlang gaapte er een gigantische kloof tussen individuen, op het internet is ze allang opgeheven.»

<De Jonghe> «Iedereen gaat er altijd van uit dat je tijd verprutst met netwerksites, maar dat klopt niet: ze kunnen je net veel tijd besparen. Voor ik bij een bedrijf op bezoek ga, check ik eerst het profiel van mijn gesprekspartners, dan hoef ik niet eerst een uur rond te pot te draaien om hen af te tasten. 't Is vaak ook handig om van iemand te weten of hij kinderen heeft of wat zijn hobby's zijn.

....»Dankzij *social networking* heb ik ook al massa's kansen gekregen: vorig jaar ben ik naar Argentinië en New York kunnen gaan, enkel en alleen door een paar mailtjes uit te wisselen met mensen die via-via in mijn netwerk waren terechtgekomen. Je moet het wel een beetje onderhouden hè, uiteindelijk verschilt zo'n virtueel netwerk in niks van een ouderwets telefoonboekje. De contacten daarin moet je ook af en toe bellen, toch?»

<Bogaert> «Een online-profiel verhoogt ook je kansen op een nieuwe job. Ik kan het weten, want ik heb de meeste van mijn werknemers via het internet gevonden (*lacht*). Je weet natuurlijk nooit of je potentiële werknemer de feiten op zijn profiel niet aangedikt of zelfs compleet verzonnen heeft, maar het feit alleen dat hij er één heeft bewijst dat hij een beetje mee is met zijn tijd.

....»Maar laat ons wel wezen: dé reden waarom mensen naar netwerksites als Netlog surfen is voor de lol - *entertainment on demand*, om het met een hippe term te zeggen. Video's kijken, tekstberichten sturen, muziek beluisteren, nieuwe mensen leren kennen, alles waar en wanneer je zelf wilt. Al willen mensen natuurlijk niet altijd en overal interactief zijn. Het kost namelijk veel tijd en moeite om uit de gigantische hoeveelheden informatie op het internet die nieuwsitems, filmpjes, games en discussies die jou interesseren er uit te filteren. Als je aanloopt op je profiel, moet je alleen te zien krijgen wat jou ter harte gaat. Tenzij je graag op ontdekkingsstocht gaat, dan stel je de parameters van je netwerksite anders in.

....»Ooit zullen onze televisie, computer en telefoon in één toestel samen zitten, en dan moeten we die informatiestroom wel kanaliseren of we zullen gewoonweg verzuipen. Het indammen van onze informatiestroom: dat wordt de grootste uitdaging voor Web 3.0 (*modeterm waarmee de allernieuwste toepassingen voor het internet bedoeld worden, red.*).»

<HUMO> Kortom: de 'information overload' waarvoor futuroloog Alvin Toffler vijfendertig jaar geleden al waarschuwde, is een feit?

<Bogaert> «Gelukkig heeft niet iedereen daar evenveel last van (*lacht*). Cyberstress is vooral iets voor de oudere generatie internetgebruikers: jongeren kunnen veel makkelijker massa's informatie stockeren en verwerken, en ze zullen er ook veel minder snel gestrest van raken. Wie vroeger de beurskoersen van gisteren in de krant las maar vandaag de schommelingen van minuut tot minuut volgt op het internet gaat daar inderdaad van zweten, maar als je van kindsbeen af met een computer en een gsm leert omgaan, is dat gewoon een tweede natuur. Met een beetje overdrijving kun je gerust spreken van een mutatie van de menselijke soort.»

<De Jonghe> «Anderzijds is het ook gewoon een gewenningsproces: vijf jaar geleden kreeg iedereen die voor het eerst e-mail ging gebruiken acute stressaanvallen van al die spam in zijn inbox, vandaag weet iedereen hoe hij 'm moet afschermen en indelen en hoor je d'er niemand meer over klagen. Kersverse gebruikers van Facebook of Netlog schieten doorgaans op alles dat beweegt: geen wonder dat ze soms door de bomen het bos niet meer zien. Maar verloop van tijd hebben ze wel door welke toepassingen voor hen interessant zijn. Kortom: die sociale netwerksites zijn echt niet ingewikkelder of lastiger in het gebruik, je moet ermee leren omgaan.»

.... »Weet je: de mensen moeten mij niet geloven, hoor. Maar hoe kun je nu weten of je iets mist als je 't niet zelf eens probeert? En als je kinderen hebt, lijkt het me ook niet slecht om er zelf eens rond te snuffelen. Al was het maar om ze te leren dat je kroost geen snoepjes van vreemde mannen met een lange regenjas mag aannemen.»

Problemen

<HUMO> Aha: *social networking* is dus niet al vrijheid blijheid?

<Bogaert> «Op Netlog zitten vijftig miljoen gebruikers in dertig verschillende landen op één platform samen, ik zou liegen als ik beweerde dat er nooit wat fout liep. Maar ik lieg niét als ik zeg dat het om uitzonderingen gaat.»

<HUMO> Wat kan er dan zoal fout gaan?

<Bogaert> «Identiteitsdiefstal komt wel eens voor, mensen die een profiel aanmaken in andermans naam. Mag niet: daar moet je dan ook snel en gepast op reageren. Netlog heeft in elk land waar we actief zijn teams voorhanden die, zeven dagen op zeven en de klok rond, paraat staan om gecontesteerde profielen offline te halen en de gedupeerden te woord te staan.»

<HUMO> Veel BV's zijn actief op Facebook zonder het zelf te weten. Grappig, maar eigenlijk mag het niet?

<Van Eecke> «Nee, want je maakt dan misbruik van andermans identiteit, en dat is nog altijd strafbaar.»

<HUMO> Zou Frank Deboosere (zijn bijna 1400 virtuele Facebook-vrienden zijn in de aap geloged, want 's mans

profiel is fake!) iets kunnen ondernemen tegen de oprichters van de Facebook-groep 'De Snor van Frank Deboosere'? Gesteld dat hij dat zou willen tenminste, want hij kan er wél om lachen.

<Van Eecke> «Alleen als hij kan aantonen dat het om laster en eerroof gaat. Maar dat is zeer moeilijk te bewijzen.

.... »Publieke figuren moeten ermee leren omgaan dat ze al eens het mikpunt van grappenmakers kunnen zijn. De vraag is alleen hoe ver je daarin kunt gaan.»

<HUMO> En als we nu onze elektronische handtekening moeten zetten voor we een profiel aanmaken?

<Van Eecke> «Het zou me niet verbazen dat de aanbieders van zo'n sociaal netwerk daar binnenkort om zullen vragen. Momenteel moet je inderdaad je identiteit niet vrijgeven als je er een profiel aanmaakt, maar als de komende jaren blijkt dat er te veel fraude gepleegd wordt - identiteitsdiefstal, lastercampagnes, noem maar op - dan kunnen die sociale netwerksites wel eisen dat je jezelf eerst kenbaar maakt voor je met hen in zee gaat. Niet dat je dan per se met naam en toenaam op het net zou verschijnen, maar wél dat zij weten bij wie ze moeten aankloppen als je iets mispeutert, en dat zij dan niet de schuld in hun schoenen geschoven krijgen.

.... »Maar laat ons wel wezen: 99 procent van de gebruikers heeft geen kwade bedoelingen en gebruikt dat netwerk gewoon ter ontspanning, of om professionele redenen. Zij zullen er dus geen graten in zien om eerst met hun virtueel paspoort te zwaaien. Oké: 't is een

tikje minder gebruiksvriendelijk, want je kunt niet meer zoals nu een profiel aanmaken op vijf minuten.»

<HUMO> Alles wat je schrijft op je profiel kan tegen je gebruikt worden: er zijn verhalen bekend van mensen die een job misliepen vanwege compromitterende foto's op hun profiel. In Texas werd een automobilist die terechtstond voor een aanrijding geconfronteerd met een zin uit zijn Facebook-profiel: 'Ik ben geen alcoholicus maar een zuipoholicus.'

<Van Eecke> «Daar valt weinig tegen te beginnen: tenslotte heb je dit informatie vrijwillig op het net gezet én aangegeven voor wie ze allemaal zichtbaar was. »In Amerika vragen bedrijven steeds vaker aan tussenpersonen om potentiële werknemers te screenen, en daar hoort ook een check van openbare profielen op sociale netwerksites bij. En ook al was het misschien niet je expliciete bedoeling dat iedereen dat te lezen of te zien kreeg, toch kan het wel degelijk tegen je gebruikt worden.

.... »Maar ik verbaas me nog elke dag over de achteloosheid waarmee mensen privé-gegevens of vertrouwelijke foto's op het internet zetten. Soms krijg ik via Facebook of MySpace een vriendschapsverzoek van een student - waar ik trouwens nooit op inga, want ik vind een zekere afstand tussen studenten en professoren nooit weg. Maar als ik dan toch eens langs hun profielen surf, denk ik: tiens, zo kende ik hen niet (*lacht*). Ik bedoel maar: in mijn studententijd waren er ook wel wilde fuiven en braspertijen, maar als er al foto's van

bestonden, waren die zeker niet voor iedereen toegankelijk.

.... »En niet vergeten: het is zeer moeilijk om je verleden uit te wissen, zeker als het goed gedocumenteerd is op het internet. In het gewone leven kun je na jaren weer een blanco strafblad krijgen, op het internet blijft alles je achtervolgen.»

<HUMO> Dat weet ook het hoofdpersonage uit 'De kauwgumdief', de laatste roman van Douglas Coupland: 'Fucking internet. Ik kan niet eens verhuizen naar de andere kant van de wereld, zoals Tasmanië of Zuid-Afrika. Daar kennen ze mijn verleden ook.'

<De Jonghe> «Reden te meer om je verstand een beetje te gebruiken als je zo'n profiel aanmaakt: ik sta met naam en toenaam op een stuk of wat netwerksites, maar foto's van mezelf in bikini zul je daar niet vinden. Als je je halve privé-leven op de keien gooit, moet je achteraf ook niet komen zeuren dat mensen er opmerkingen over maken hé.»

<HUMO> Professor Van Eecke: onlangs zei u in 'Terzake' dat u zowat de enige bent die de privacyvoorwaarden léést alvorens u op de knop 'gelezen en goedgekeurd' klikt. Moeten we dat toch maar eens doen?

<Van Eecke> «Dat zou zeker geen kwaad kunnen, want je gelooft je ogen soms niet. Ik gebruik zelf het mobiele netwerk Belizio, een sociale netwerksite die via de gsm te raadplegen is. In hun privacy statement staat dat wie een foto oplaadt een gebruikslicentie verleent aan het bedrijf. Anders gezegd: zij kunnen jouw zelfgemaakte foto

altijd en overal ter wereld gebruiken. Stel dat ze er een gigantische reclameaffiche mee maken, dan kun je daar niks tegen beginnen.»

<HUMO> De technologie avanceert razendsnel en de wetgeving hinkt er achteraan. Is dat niet frustrerend?

<Van Eecke> «Eerder boeiend: omdat er nog geen internationale *cyberlaw* bestaat, moet je als jurist voortdurend improviseren. Stel dat je als Spanjaard op het Belgische Netlog dubieuze informatie zet over een Amerikaanse popster en het management wil daar klacht tegen indienen, welk recht is dan van toepassing? Het Spaanse, Belgische of Amerikaanse? En als de *servers* van die netwerksite in Australië staan, is dan het Australische gerecht dan misschien bevoegd? Allemaal vragen waar ik dagelijks mee geconfronteerd word en waarop ik niet zomaar kan antwoorden. Maar dat maakt het net zo interessant. En het is niet omdat er juridische problemen opduiken, dat we de klok moeten terugdraaien en die sociale netwerksites aan banden moeten leggen. Ik beschouw ze als kinderziekten die zeker op te lossen zijn.»